



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab anno Christi 1618. usque ad annum 1620

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1777

VD18 90118847

§. 17. Comitia a Correspondentibus Norimbergæ celebrata.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-67326](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-67326)

rabat. Cum autem discordantes jam Sæc. XVII.
 tum Proceres Hungaros reperisset, ti- A. C. 1619.
 tulum Principis Hungariæ tantisper
 sibi arrogans, alia comitia in Novem-
 brem proxime secuturum Hungaris im-
 perabat, quæ tamen parem primo con-
 ventui exitum habuere; cum enim
 Gabor, ejusque focii rebelles, Ferdi-
 nando abdicato, alium Regem eligen-
 dum proponerent, Ordinum non pauci
 pristinum Sacramentum exuere renue-
 bant, palamque Croatæ testabantur,
 nullam sibi desciscendi causam esse,
 nec ulla in re se a Ferdinando incle-
 menter habitos fuisse. Hæc declara-
 tio vehementer ambitiosum afflixerat
 Gaborem, qui imperare, non autem
 postulati sui repulsam ferre assuetus
 erat.

§. XVII.

*Comitia a Correspondentibus No-
rimbergæ celebrata.*

Haud parum quoque Friderici, qui Merc. Gal-
 Praga reversus se pro Bohemiæ lob. t. 13. l. 1.
 Rege gerebat, res turbabant Princi- Carafa &
 pum Correspondentium dissidia, ob Brachel. l. 1. c.
 quæ eorum Conventus Rotemburgi ad Bellus l. 3.
 Tubarum habitus irritum successu dis- pag. 291.
 solvebatur: Alium igitur Mense No- Barre Hist.
 vembri Norimbergæ habere decernunt, d'Allemagne
tom. 9.

Hist. Eccles. Tom. LVI. Cc ad

Sæc. XVII. ad quem ipfemet Fridericus Palatinus, A. C. 1619. ceterique Protestantes Principes, qui se *Correspondentes* dicebant, necnon Comitum, civitatumque legati conveniant: Horum confilia Religioni, ac Domui Auftriacæ perniciofa subodoratus Imperator, eo etiam Legatum decreverat Georgium Comitem de Hohenzollern, qui in confilium admiffus exponebat, quod Cæfar ad tollendas diffenfiones, & reddendam in Imperio concordiam paratiffimus, illos quoque eo etiam fine huc conveniffe, fperaret: de cetero autem haud ignoraret, quam inique cum Cæfare Bohemi egiffent, quamque nullius momenti cauffas ad turbas hafce defendendas prætenderint, cum tamen defuncto Mathia, Regni administratio ad ipfum legitime electum, proclamatum, coronatum, unctumque Bohemiæ Regem devoluta effet, ac ipfe etiam non folum omnia præftiterit, ad quæ mutuis pactis (quæ tamen vivente Mathia violaffe, falfo accufaretur) obftrictum effe fciret, fed postmodum fæpiffime, fe gravamina debito juftoque modo omnia abrogaturum, dummodo in obfequii fignum arma deponerent, fponderit, & ininceræ fuæ voluntatis testimonium illico militibus fuis inducias imperarit. Econtrario autem Bohemi hanc armorum fufpen-

suspensionem, omnemque pacificationem respuerint, Cæsaris copias majori quam antea impetu invaserint, eumque nequidem responso dignati, atrocissima quæque attentarint, quæsito Religionis prætextu, cum tamen de ea nullam controversiam Cæsar unquam moverit, nec etiamnum moturus, aut contra Majestatis literas acturus sit: si quid autem forte vivente Mathia factum sit, id Ferdinando imputari haud posset, proin Principes congregati sinceræ huic Cæsaris declarationi, non autem perversis Bohemorum relationibus fidem adhiberent, & malis præsentibus & futuris remedia opposituri Cæsareæ Majestatis honori consulere. Ad hæc Cæsaris postulata Protestantes veterem crambem recoquentes respondebant, quod ipsorum gravamina ante Ferdinandi II. electionem non fuerint sublata, obsistentibus Cæsarum Ministris: postea Ferdinando præscribere audebant, ut suum Consilium Aulicum ad normam ab ipsis præscriptam emendaret, Donawertham restitueret, milites suos & præcipue exteros dimitteret, atque e Bohemia educeret, secus, *cum periculum sit, ne sedes belli in ipso tandem Imperio constitueretur, ipsis vitio verti haud posset, si & ipsi quoque de subditorum suorum salute solliciti defensionem pararent;*

Cc 2

cum

Sæc. XVII.
A. C. 1619.

Sæc. XVII. cum statui cuicumque Evangelico, atque ita
 A. C. 1619. Bohemice etiam Regi auxilio esse obstructi
 forent. Observandum plane, quod hi
 quidem a Cæsare militum suorum ex-
 auctorationem tanquam reddendæ pa-
 cis medium petierint, hanc vero ipsi
 nullatenus vicissim sponderint, non
 alio ex fine, nisi ut Cæsare inermi eo
 facilius Catholicos omnes bonis suis
 exuere, Domumque Austriacam ever-
 tere possent.

Postea producta est Ferdinandi Cæ-
 saris responsio ad rebellium Bohemo-
 rum literas hanc in sententiam concepta:
 „Defuncto Mathia Ego Cæsar Fer-
 „dinandus Rex datis literis me ad pri-
 „vilegiorum confirmationem, pacem in
 „Regno constituendam, justitiamque
 „debite omnibus administrandam prom-
 „ptum me paratumque obtuli: militi
 „quoque Cæsareo armorum depositio-
 „nem imperavi; Directoribus quoque
 „Bohemicarum rerum notum id fieri
 „curavi, spemque bonam concepi, fu-
 „turum omnino, ut & ipsi ad pacem
 „constituendam se componerent, sed
 „contrarium a vobis factum, Bucquoio
 „enim respondistis, de induciis manda-
 „tum a Directoribus vestris vos nul-
 „lum habere, moxque transitus ipsi
 „præclusistis, interceptoque com metu
 „impetum in eum fecistis, suorum mul-
 „tis

„tis trucidatis. Tametsi vero, respon-
 „sum a Directoribus vestris nullum ac-
 „ceperitis, confirmationem tamen pri-
 „vilegiorum justo tempore ad vos, &
 „quidem in duplo missi, additis literis
 „fiduciariis ad prænominatos Vicarios
 „regios, ut fides dictis eo melius ad-
 „hiberetur. At vos ne sic quidem a-
 „conatibus vestris malis abstinuistis,
 „quin ulterius progressi potius subdi-
 „tos ad arma corripienda hortati per
 „totum regnum estis, & armorum lu-
 „stratione in territoriis omnibus insti-
 „tuta, copias indies majores collegi-
 „stis, & convitiis variis personam meam
 „apud Electores & Principes alios de-
 „honestastis. Tametsi vero hæc & alia
 „sufficere possent ad omnem vobis gra-
 „tiam denegandam, missis tamen de-
 „nuo literis, paterne admodum ex-
 „petii, ut aliquos ad aulam meam mit-
 „tere velitis, cum quibus de mediis,
 „quibus turbæ istæ quamprimum com-
 „poni possent, colloquium instituere-
 „tur. Sperabam quidem, malis istis
 „remedium hac ratione inveniri aliquod
 „posse, sed frustra; nam ne ad has
 „quidem literas responsum misistis, quin
 „& superiores Confirmationi privile-
 „giorum additas acceptare nolulistis, ti-
 „tulum directionis omissum esse in in-
 „scriptione causantes, cum tamen hi a

sæc. XVII.
 A. C. 1619.

Sæc. XVII. „Cæsare titulum istum nunquam obti-
A. C. 1619. „nuerint, & vos ad Matthiæ Cæsaris lite-
 „ras, quantumvis titulo isto carentes,
 „semper antea responderitis, literæ ve-
 „ro istæ ad solos eos, qui sub utraque
 „sunt, dirigi, quod confirmatio ad Ca-
 „tholicos æque atque ad illos pertine-
 „ret, non potuerint. Interea cum ego
 „cogitationes meas omnes ad reme-
 „dium aliquod malis istis inveniendum
 „converteram, ulterius etiam progressi
 „in id operam dedistis, ut vicinas pro-
 „vincias, quæ se participes turbarum
 „istarum nondum fecerant, ab obedi-
 „tia Cæsaris aversos vobis conciliaretis,
 „& ad partes vestras pertraheretis. Tur-
 „rensis igitur Comes cum millibus ali-
 „quot armatis Moraviam ingressus va-
 „riis persuasionibus effecit, ut pauci ali-
 „qui ex Ordinibus posthabita omni,
 „quam Regi suo debebant, reverentia,
 „ad partes suas transeuntes, assumptis
 „quos pro defensione provinciæ con-
 „scripserant mille equitibus, Prinnam
 „interceperint, Provinciale Præfe-
 „ctum Marchionis locum tenentem, &
 „alios conventum ibi celebrantes, mi-
 „nis gravissimis exceptos arresto obli-
 „garint, templum parochiale, in quo
 „jus & prætensionem nullam habebant,
 „vi summa occuparint, Ecclesiasticos
 „aliquos cum Ordinum omnium con-
 „sensu

„sensu ante multos annos in regionem ^{Sæc. XVII.}
 „istam introductos, sine ulla causa su- ^{A. C. 1619.}
 „bito ejecerint, constitutum a Cæsare
 „quondam Senatū exauctorarint, cer-
 „tos sibi Directores Bohemorum exem-
 „plo constituerint, bona Spiritualia ar-
 „ripuerint, personas Ecclesiasticas ut-
 „riusque sexus domibus privatis inclu-
 „serint, & violato, quod Deo præsti-
 „terant, voto, matrimonium contra-
 „here fecerint, superioris Conditionis,
 „qui præstitæ Cæsari fidei memores,
 „discessam ab ipsis fecerant, tanquam
 „proditores publicos proscripserint, &
 „multa alia nunquam audita antehac
 „facinora perpetrarint. Excitato hoc
 „in Moravia incendio, eaque jam tota
 „ardente, Austriam quoque aggressus
 „Turrensis est, Laam finitimam Mora-
 „viæ urbem obsedit, & ut præsidium
 „ab Ordinibus expetitur introducere-
 „tur, effecit. Ad ipsam deinde Metro-
 „polim, ubi ego sedem meam tum ha-
 „bebam, Viennam superato Danubio
 „movit, suburbiisque occupatis crebris
 „tormentorū displosionibus cives un-
 „dique ad angustias redegit, & arcem
 „ipsam tormentis petiit, tandem tamen,
 „cum urbe potiri se non posse videret,
 „cum magna præda iterum recessit. In
 „Bohemia interim comparatis novis
 „viribus, bona spiritualia publice ve-

Sæc. XVII. „num exposita, & multa alia facinora
 A. C. 1619. „patravit. Cumque ad Directores istos
 „perlatum esset, Regem suum, tan-
 „quam ad Electorum Collegium perti-
 „nentem, a Moguntino Electore, ex
 „aureæ Bullæ præscripto Francofurtum
 „vocatum esse, animum vestrum totum
 „aperuistis, & quod nihil intenderitis
 „aliud, quam ut me, & tota Domo Au-
 „striaca male deformatis, atque oppres-
 „sis, libertatem vobis tandem compa-
 „raretis. Hunc ut finem obtineretis,
 „ausi estis me Regem in itinere impe-
 „dire, & ne pro legitimo Bohemæ Re-
 „ge agnoscerer, Electoribus persuadere.
 „Illud quidem apud Saxonæ Electro-
 „rem primum egistis, postmodum cum
 „nihil proficere ibi poteratis, Legatos
 „vestros Francofurtum ablegastis: Eos
 „cum, uti admitterentur in urbem,
 „obtinere non poteratis, acceptas a
 „Directoribus vestris literas ad Mogun-
 „tinsensem Electorem misistis, & mei
 „vocationem, quod non in loco com-
 „petente, Pragæ nempe, itemque an-
 „tequam ad regnum pervenissem, facta
 „esset, impugnastis. Additæ literis
 „istis, & aliæ toti Electorum Collegio
 „inscriptæ, iisque a voto electionis ex-
 „cludendum me, quod possessionem re-
 „gni non haberem, & vivente adhuc
 „Cæsare, administrationem regni usur-
 „pare

„pare contra Reversales literas cæ- Sæc. XVII.
 „pissimè, petiistis. Tertias etiam Mar- A. C. 1619.
 „purgo, antequam domum rediretis,
 „ad Electorale Collegium, ejusdem cum
 „prioribus argumenti, misistis, & in-
 „signi protestatione conclusistis. Omnes
 „illas firmissimis refutari argumentis
 „possem, ut vero appareat, quam ini-
 „que cum Rege vestro in Bohemia e-
 „geritis, hanc saltem relationem ad-
 „dere operæ pretium visum est. Invi-
 „tationem meam prætensi isti Directo-
 „res in literis suis ad Electorem Mo-
 „guntinensem datis, impugnare ausi ex
 „fundamento duplici fuerunt, quia ni-
 „mirum in more positum fuerit, ut vo-
 „catio ista Pragæ fieret, & Rege ab-
 „sente, Officiariis, Consiliariis, Pro-
 „ceribusque regni primum, deinde Re-
 „gi aperiretur. Et deinde, quia ex
 „aureæ Bullæ constitutione, cap. ni-
 „mirum 7. & 20. Reges Bohemiæ, at-
 „que Electores alii, non nisi virtute re-
 „gni, & principatum suorum, digni-
 „tatem, vocem & jura Electoralia, in
 „electione Regis Romanorum habeant,
 „jusque, vox, dignitas, officium, &
 „omnia alia non possint in alium cade-
 „re, præter illum, qui Electoratum
 „cum terra possidet: Nullus etiam nisi
 „possessor principatus sui ad electionem
 „aliosve actus admovendus sit. Pro

Sæc. XVII. „confirmanda autem possessionis neces-
 A. C. 1619. „sitate allegastis porro controversias
 „quasdam, earumque Electorales de-
 „cisiones, maxime vero edita a Carolo
 „IV. quondam Cæsare, & reliquis Ele-
 „ctoribus in controversia Ruperti junio-
 „ris, & Senioris Comitum Palatino-
 „rum decreta, in quibus Senior juniori
 „propter possessionem præpositus fuerat.
 „Exemplum item controversiæ, quæ
 „inter Philippum-Ludovicum Neobur-
 „gicum, & Joannem Bipontinum, item
 „que inter Joannem Lützelburgensem,
 „& Henricum Ducem Carinthiæ in ele-
 „ctione Ludovici Bavari acciderunt.
 „Affirmastis porro, etiam jura Electro-
 „ralia Ordinibus Bohemiæ speciali ali-
 „quo privilegio donata & confirmata
 „esse. Commemorastis etiam, quid-
 „nam tempore minorennitatis Ludovici
 „Regis acciderit, & quomodo Ordines
 „præ proximioribus agnatis usum ju-
 „rium Electoralium exercuerint, quod
 „nimirum in electione Caroli V. Ordi-
 „num & minorennis Regis Ludovici
 „Legati, præ Sigismundi Poloniæ Re-
 „gis tanquam proximi agnati & patru-
 „legatis admissi, & defectus minorenni-
 „tatis per Ordinum tanquam proprie-
 „tariorum specialem plenipotentiam
 „suppletus fuerit. Conquerimini igitur,
 „quod cum ad realem possessio-
 „nem

„nem nunquam pervenerim, denun- Sæc. XVII.
 „tatio tamen ad me, & quidem Vien- A. C. 1619.
 „nam, non Pragam facta fuerit, & jus
 „electionis contra Bullam auream, a
 „possessione in præjudicium suum sepa-
 „retur, cum præsertim ingens eorum,
 „quos patrocínio meo tueri debuissim,
 „facta strages fuerit. Orabatis igitur
 „Electorem Moguntinensem, ut pro ca-
 „venda nullitate ista, vel electionem,
 „quoad composita de Sessione Bohemi-
 „ca controversia fuerit, suspendat, vel
 „Ordines ipsos ad electionis actum re-
 „quirat. Contra hæc omnia notan-
 „dum est, quod ad exemplum illud Lu-
 „dovici Regis attinet, ex instrumento
 „insinuationis ante centum annos, an-
 „no nimirum Millesimo quingentesimo
 „decimo nono facto, appareat, lega-
 „tos Moguntinenses Pragam quidem ve-
 „nisse, sed in favorem tantum Electo-
 „ris sui denuntiationem ibi sequentibus
 „verbis fecisse: *Tametsi non teneatur E-*
lector ad locum alium quam Pragam Le-
gatos mittere, Regem tamen ipsum etiam,
contra Regni terminos tum versantem, non
ex debito, sed libera tantum, & benevola
erga eum affectione, compellare jussisse. Id
vero in præjudicium Electoratus Mogun-
tinensis nullo modo facere se aperte pote-
stantur. Inde vero non sequitur, si non
 „obligati Legati fuerint ad locum alium,
 „quam

Sæc. XVII. „quam Pragam proficisci, potestatem
A. C. 1619. „etiam ad locum alium proficiscendi
 „non habuisse. Quod si vero Budam
 „Legatos mittere, Moguntino tum li-
 „cuerit, Viennam etiam eos mittere
 „non minus jam licuit. Præterea alia
 „etiam regni Bohemiæ jam ratio est;
 „Ad vicarios enim regios Legatio, quod
 „exauctorati a prætensis Directoribus
 „fuerint, fieri non potuit, multo mi-
 „nus vero ad Directores, pro illis enim
 „habiti nunquam fuere, quin etiam de
 „ea supprimenda potius, quam ad Re-
 „gem, quod Ludovici tempore factum,
 „perferenda solliciti fuissent, quinimo
 „sine periculo etiam Pragam venire Le-
 „gati non potuissent. Quod ad aureæ
 „Bullæ allegationem attinet, apparet
 „facile ex capitis istius septimi contextu,
 „ad electionem, qui legitimæ Succel-
 „sionis jure fruatur, admittendum esse.
 „De Statibus autem Bohemiæ notum
 „omnibus est, eos me anno millesimo
 „sexcentesimo decimo septimo in Co-
 „mitiis publicis die septimo Junii, tan-
 „quam legitimum Successorem & Fer-
 „dinandi quondam Regis, & Annæ Re-
 „ginæ nepotem, in Regem elegisse,
 „proclamasse, & sequenti vigesima no-
 „na Junii coronasse, ab electionis igi-
 „tur jure excludi non potui, quin imo
 „alius præter eum, qui legitime in Re-
 „gem

„gem electus, & coronatus fuerit, vo- Sæc. XVII.
 „cari ad electionem juxta privilegia Re- A. C. 1619.
 „gni anno millesimo ducentesimo nona-
 „gesimo a Rudolpho I. concessa, & a
 „Carolo IV. omnibusque Electoribus
 „confirmata, non debuisset, idque eo
 „magis, quod Regi Uladislao, omni-
 „busque ejus Successoribus promissum,
 „Electores omnes anno millesimo qua-
 „dringentesimo nono, sub 500. marca-
 „rum auri puri pœna, ad electionem
 „novi Imperatoris, non invitato Bohe-
 „miæ Rege, non conventuros. Jura-
 „menti porro præstatione apprehensio
 „possessionis territorii, & omnium ju-
 „rium territorialium probatur. In actu
 „autem coronationis juramentum etiam
 „mihi præstitum, & omnis reverentia
 „exhibita ab Ordinibus fuit, quin idem
 „etiam postmodum ipso jam turbarum
 „tempore tribus, quas ad me Viennam
 „Ordines, & Directores ipsi miserunt,
 „literis, factum est, quemadmodum id
 „ipsis literarum exemplaribus, in qui-
 „bus clementissimum Regem suum Fer-
 „dinandum nominarunt, probari satis
 „posset. Qua fronte autem titulum &
 „honorem regium mihi derogare possi-
 „tis, cui ab Ordinibus coronæ contri-
 „butio promissa, & Electorale munus
 „a defuncto Cæsare Mathia collatum
 „confirmatumque fuit, & qui privile-
 „gio-

Sæc. XVII. „giorum confirmationem, ad quam fo- „
A. C. 1619. „lam obligatus eam, ad supremum Re- „
 „gni Burggravium, ex Reversalium te- „
 „nore, transmissi, videri nullo modo „
 „potest. Elector quiscunque alius, „
 „conversis forte in seditionem subditis „
 „suis, jus electionis, & dignitatem E- „
 „lectoralem non amitteret, quod igitur „
 „Bohemiæ Rex ob excitatas in Re- „
 „gno turbas possessione sua privari pos- „
 „sit, non video, cum in pœnam sedi- „
 „tiosis turbæ istæ potius quam laudem „
 „& gloriam cedant. Habeo præterea „
 „multos adhuc in Regno isto, omnium „
 „trium Ordinum, & utriusque religio- „
 „nis fideles subditos, quin imo pleros- „
 „que vi ad rebellionem istam coactos „
 „fuisse, constat, in quorum gratiam „
 „non exercitum solum in Regno meum „
 „alo, sed gratiam etiam meam omni- „
 „bus ad frugem conversis offerri literis „
 „publicis curavi, & possessionem per „
 „Vicarios meos etiamnum conservo. „
 „Non desunt insuper exempla. Sic e- „
 „nim anno millesimo quingentesimo „
 „sexagesimo secundo Maximilianum Im- „
 „peratorem ab Electore Moguntino tan- „
 „quam Regem Bohemiæ, & Electorem, „
 „ad electionem novi Romanorum Re- „
 „gis requisitum actui toti, tametsi Fer- „
 „dinandus pater ejus Imperium adhuc „
 „possideret, interfuisse, & Rudolphum „
 „etiam

„etiam anno millesimo, quingentesimo Sæc. XVII.
 „septuagesimo quinto tanquam corona- A. C. 1619.
 „tum Bohemiæ Regem, imperante ad-
 „huc Maximiliano patre ejus, Electo-
 „rali officio suo in novi Romanorum Re-
 „gis electione functum fuisse, & decre-
 „tum electionis cum aliis subsignasse
 „patet, tametsi juramentum ipsis ab
 „incorporatis provinciis præstitum non-
 „dum esset. Allegata a Directoribus
 „exempla ad casum hunc minime per-
 „tinent. Controversiæ enim istæ inter
 „agnatos, & ejusdem dignitatis, Prin-
 „cipes nempe personas, non vero inter
 „Principes, & subditos extitere, con-
 „stitutio autem Bullæ aureæ Principes
 „Electores, non vero Principes, & sub-
 „ditos concernit. Quod ad factam tem-
 „pore Ludovici Regis legationem atti-
 „net, sciendum est, non Ordines sed
 „Regem ipsum ad electionem tum re-
 „quisitum fuisse, & Legatos etiam a Re-
 „ge tantum com meatum, & fiduciaras
 „litteras habuisse. Tametsi vero con-
 „sensus etiam Ordinum tunc accesserit,
 „ex actis tamen constat, id propter
 „Controversiam inter Sigismundum Po-
 „loniæ Regem tutorem nempe & agna-
 „tum proximum, & Regem Ordines-
 „que existentem factum esse, quemad-
 „modum disputatio a legatis paulo ante
 „electionem habita satis id ostendit.
 „Cum

Sæc. XVII. „Cum vero Controversia sublata Ula-
 A. C. 1619. „dislaus Sternbergensis partes Regis in
 „legatione ista sustineret, ad electionem
 „admissus fuit, præjudicare hoc exem-
 „plum mihi nequaquam potest. Falsum
 „est, quod dicitis, ordines proprietaria-
 „rios jurium Electoralium esse, inhabi-
 „les enim eorum sunt, & si ita res ha-
 „beret, investituram accipere a Cæsa-
 „re Bohemiæ Rex nunquam potuisset.
 „Ego autem investituram, atque ita
 „jus quoque, & vocem electionis le-
 „gitime accepi. Unum adhuc notan-
 „dum est, non ab Ordinibus omnibus
 „sed a paucis tantum, qui Directores
 „sefe nominant, literas istas profectas
 „esse; legationes enim ab Ordinibus
 „nonnisi in legitimis, & a Rege indictis
 „comitiis fieri possunt. Circa episto-
 „lam alteram ad Electores Francofurti
 „congregatos missam notandum primo,
 „subscriptionem sub omnium Bohemiæ
 „Ordinum nomine generaliter, & in-
 „differenter sine Catholicorum exce-
 „ptione factam esse, eo saltem fine, ut
 „prioris illas a Directoribus ad Electo-
 „rem Moguntinensem datas literas or-
 „narent, & ab omnibus Ordinibus nul-
 „lo excepto datas & approbatas fuisse
 „probarent. Cum tamen certum sit,
 „Catholicos in consilium adhibitos non
 „fuisse, ex Protestantibus vero multos
 „vi

„vi ad consensum suum præbendum co- Sæc. XVII.
 „actos fuisse, quosdam etiam sigilla sua, A. C. 1619.
 „ut numerus saltem augetur, bis ap-
 „posuisse, ut ita ad omnes tres Ordi-
 „nes literæ istæ referantur.

„Finem, scopum, & intentionem
 „literarum istarum hanc esse notum est,
 „ut persuadeant Electoribus, mei ele-
 „ctionem, & coronationem sufficere ad
 „jus illud electionis apprehendendum
 „non posse, idque hac ratione, quod
 „non libera, sed coacta ea fuerit, &
 „contra inita cum incorporatis Provin-
 „ciis in Comitibus publicis pacta, ne in-
 „consultis ipsis electio aliqua fieret, Ca-
 „tholicis Protestantes importune ur-
 „gentibus, votis quoque etiam suis su-
 „perantibus, & minis gravissimis apud
 „eos instantibus, facta.

„Hæc vero falsa omnia sunt, nul-
 „lam enim vim, nullas comminationes
 „adhibitas fuisse constat, nisi forte vim
 „eam putent, quod aliquos ex aurea
 „Caroli IV. bulla, itemque ex disposi-
 „tione sive constitutione Regis Uladis-
 „lai, anno post Christum natum mil-
 „lesimo quingentesimo decimo Pragæ
 „facta, ut ex Constitutionibus Regni
 „sub titulo, *de Regis electione*, & ex Re-
 „versalibus vel diplomate Ferdinandi
 „primi anno post Christum natum mil-
 „lesimo quingentesimo quadragesimo
 „Hist. Eccles. Tom. LVI. Dd „quin-

Sæc. XVII. „quinto, informari necesse fuerit, libe-
A. C. 1619. „ram Regis electionem eo tantum casu
 „Ordinibus permissam esse, si hæres
 „nullus amplius ex paterna vel mater-
 „na Regis linea supersit, cum Ludovico
 „Uladislai filio sine hæredibus defuncto,
 „filia ejus Anna ad successionem ex di-
 „spositione Patris Uladislai admissa, &
 „assumpta ab Ordinibus fuerit.

„Hæc & alia quæ de Successione &
 „electione Regia in Constitutionibus &
 „privilegiis Regni continentur, revo-
 „cata aliquibus in memoriam, nullis
 „comminationibus, sed summa huma-
 „nitate adhibita fuere, vos etiam tam
 „grata habuistis, ut inter primarios ali-
 „qui, paternam Cæsaris erga Regnum
 „istud affectionem agnoscentes, bene
 „admodum eum facere confessi sint,
 „quod non tantum de futuro Succes-
 „sore sollicitus, malum omne a Regno
 „avertere, & prohibere studeat, sed
 „denominationem etiam ejusmodi fa-
 „ciat, quæ privilegiis Regni conve-
 „niens, non modo non oppugnari, sed
 „cum gratiarum actione agnosci, & ac-
 „ceptari ab omnibus debeat.

„In his fundamentis, privilegiis
 „nempe Regni, & aurea Caroli IV.
 „bulla, fundatam Mathiæ Cæsaris pro-
 „positionem fuisse patet, qua significa-
 „vit Ordinibus, qualiter habita ratione
 „æta-

„ætatis, & conditionis suæ, quod hæ- Sæc. XVII.
 „redibus propriis careret, Maximilia- A. C. 1619.
 „nus vero, & Albertus fratres juri suo
 „jam renuntiassent, pro avertendis om-
 „nibus a regno incommodis, Præde-
 „cessorum suorum, maxime vero Fer-
 „dinandi I. exemplo, proximiorum suum
 „cognatum Archiducem Ferdinandum
 „Successorem sibi elegerit, eumque tan-
 „quam in linea descendente ex regia
 „familia prognatum, Ferdinandi nem-
 „pe primi, & Annæ Reginæ nepotem,
 „prognatum, in Regem eligi, assumi,
 „& coronari petiisset. Ad hoc Cæsaris
 „postulatum Ordines unanimi consensu
 „me elegerunt, in actu coronationis,
 „ad interrogationem supremi Burggra-
 „vi, an me pro Rege suo agnoscere
 „vellent, affirmando omnes responde-
 „runt, & juramentum fidelitatis, at-
 „tacta duobus digitis corona regia, ipsi
 „præstitere. Quod de factis cum in-
 „corporatis provinciis, Silesiis nempe,
 „pactis assertis, nihil huc facit; tametsi
 „enim in controversia illa, qua præ-
 „tenderunt Silesii, votum aliquod in e-
 „lectione novi Regis sese habere, con-
 „clusum fuerit, debere Silesios jus suum
 „coram certis, & deputatis aliquot
 „personis probare, non ignoratis ta-
 „men, non ad liberam electionem (quæ
 „fieri ex dispositione Bullæ aureæ non-
 „dum

Sæc. XVII. „dum potuit) sed assumptionem tantum
 A. C. 1619. „& proclamationem mei a Cæsare pro-
 „positam ipsis fuisse. Cumque ad Si-
 „lesios maxime hoc pertineat, ex re-
 „scripto, ipsorum satis constat, eos non
 „habito ad Bohemos respectu, sed sua
 „sponte, & proprio ductu me in Regem
 „Bohemiæ, & supremum Silesiæ Du-
 „cem assumpsisse, & proclamasse. Quod
 „de majoribus Catholicorum votis af-
 „ferunt, frivolum similiter est, cum
 „vota sua cum Catholicorum votis ipsi
 „conjunxerint, & dissensio in votis nulla
 „fuerit. Pro conclusione hujus argu-
 „menti, de abolitione liberæ electionis,
 „querelas afferunt, nempe quod uni-
 „versum istud assumptionis, & Corona-
 „tionis regiæ negotium a perversis Con-
 „siliariis ad abolitionem liberæ electio-
 „nis, & abrogationem omnium privi-
 „legiorum, imo in totius Electoralis
 „collegii summum præjudicium dire-
 „ctum fuerit, initis nempe ejusmodi
 „cum Hispaniæ Rege pactis, quibus in
 „feudum Hispaniæ regnum istud reda-
 „ctum sit, quemadmodum etiam pro
 „hæreditario isto jure confirmando ego
 „in filium a Mathia Cæsare adoptatus
 „fuerim. At vero, quando & quo casu
 „libera Ordinum electio locum in re-
 „gno habeat, supra jam ex aureæ Bul-
 „læ constitutione demonstratum est,
 „in-

„indeque apparet, maxime ex Consti-
 „tutionis istius & privilegiorum regni
 „præscripto, assumptionem mei tan-
 „quam Regis nepotis, non vero pro abo-
 „lendis regni privilegiis factam esse.
 „Pacta si quæ cum Hispaniæ Rege facta
 „sint, liberæ electionis, & privilegio-
 „rum abolitionem nequaquam spectant,
 „& propterea huc etiam nihil faciunt.
 „Rationem, quam pro excludendo Rege
 „afferunt, altera ea est, quod contra
 „factum in Comitibus anno millesimo
 „quingentesimo decimo septimo Decre-
 „tum, & Reversales suas literas, vi-
 „vente adhuc Mathia Cæsare, regi-
 „men, & administrationem Bohemiæ
 „usurparim. In eo vero injuriam mihi
 „maximam faciunt. Omnibus enim
 „constat, Mathiam Cæsarem ad obitum
 „usque suum Regem Bohemiæ constan-
 „ter mansisse, & regimine solum usum
 „fuisse. Nihil etiam ego, cujus non
 „mandatum scriptis verbisve a Cæsare
 „acceperim, feci, nec vel justitiæ, vel
 „aliis regni negotiis me admiscui. Quod
 „autem pro confirmatione dicunt, quod
 „Cardinalem Cleselium ex aula remo-
 „vissem, ineptum prorsus est; Cardi-
 „nalem enim istum nec natione, nec
 „cooptatione Bohemum fuisse, admi-
 „nistrandis etiam regni rebus nequa-
 „quam præfuisse patet, ut taceam, quod

Sæc. XVII.
 A. C. 1619.

Sæc. XVII. „ipsimet vos liberari ab eo non semel
 A. C. 1619. „etiam exoptastis. Quod consiliis sem-
 „per adfuerim, eaque dirigere, & mo-
 „derari solitus fuerim, nonnisi iussus a
 „Cæsare feci. Quod responsa Cæsaris
 „pro libitu me correxisse dicunt, falsum
 „prorsus est; tantæ enim auctoritatis
 „apud me Cæsar fuit, ut a mandatis
 „ejus recedere, & contra aliquid ten-
 „tare nefas omnino putarim. Quod de
 „exercitus in Bohemiam introductione,
 „& Comitiorum Moraviæ directione di-
 „cunt, eodem cum superioribus mo-
 „do comparatum, & non sine expresso
 „Cæsaris mandato factum est. Quod
 „per Secretarium Michnam instructio-
 „nem Pilsnensibus miserim, fundamen-
 „to omni caret. Quod de Cæsarea con-
 „firmatione, nullius eam momenti fuis-
 „se, nec niti ea aliquem potuisse di-
 „cunt, exin quanto in honore Caput
 „Christiani Imperii summum habuerint,
 „eo ipso satis declarant. Quod de re-
 „ligione afferunt, prætextus merus est;
 „religionis enim negotium hic non agi-
 „tur, quæ ipsorum adversus religionem
 „attentata sunt, notum omnibus est,
 „contra religionem a milite Cæsareo,
 „ne in iis quidem locis, quæ vi occu-
 „pari necesse fuerat, quicquam tenta-
 „tum esse. Quæ in Bohemia, & Mo-
 „ravia contra religionem Catholicam a
 „vobis

„vobis Ecclesiasticorum quorundam Sæc. XVII.
„profligatione, & bonorum spiritualium A. C. 1619.
„invasione facta fuere, Austriæ etiam
„inferioris Ordines, qui plerique inducti
„ab Augustanæ Confessionis Sociis ad
„ineundam Unionem fuerant, eo in-
„duxere, ut legatos suos ad faciendam
„confœderationem missos, honeste re-
„vocarint. Quod ad continuationem
„veterum Vicariorum attinet, non igno-
„ratis, eam provisorio tantum modo
„usque ad ulteriorem dispositionem,
„primo post mortem Cæsaris tempore
„factam esse, & causam inde exaspe-
„randorum motuum habere nullam po-
„tuisse. Quod porro ad invidiam mihi
„conciliandam de crudelibus militum
„in Bohemia factis asseritis, fidem non
„meretur, cum ejusmodi multa antea
„quoque a vobis prolata, & typis etiam
„promulgata, sparsaque in publicum
„fuerint, quæ vera non fuisse, expe-
„rientia postmodo docuit. Non dubi-
„tamus quidem, mala multis maxima
„ab utriusque partis exercitu quotidie
„inferri, dolorem etiam inde non nul-
„lum percipimus. Causam eam fuisse
„novimus, quod ipso statim regiminis
„mei initio, omnia ad pacem compa-
„rata media adhibuerim, inducias, &
„armorum cessationem utrique parti im-
„perarim, literas ad Ordines benevo-
D d 4 „len-

Sæc. XVII. „lentia & favore regio plenas miserim,
A. C. 1619. „& personas ad colloquium habendum
 „a vobis requisierim & benevolum meum
 „erga vos affectum argumentis satis mul-
 „tis probarim. Cum vero spretis, &
 „neglectis illis omnibus, expeditiones
 „bellicas vi summa promoveri, irruptio-
 „nes in Moraviam, & Austriam fieri,
 „litteras meas non acceptari, novas &
 „præjudicio non carentes confœdera-
 „tiones fieri, invidiam & odium mihi
 „apud exteros etiam Principes creari,
 „& alia id genus attentata patrari a vo-
 „bis constet, animadvertere equidem
 „omnes possunt, non me sed vos ma-
 „lorum istorum omnium causam verif-
 „simam esse, cum rapinis etiam & in-
 „cendiis, ni causam pars altera dederit,
 „modum etiam finemque imperassem.”

Consulto hanc Ferdinandi Cæsaris
 responsionem adduximus integram, ut
 omnibus notum fieret, quam frivolis
 obtentibus rebelles Bohemi, eorumque
 fautores ad tegendam seditionem in le-
 gitimum suum Cæsarem ac Regem ulsi
 fuerint: succinctius idem Ferdinandus
 jam anno priori hæc Bohemorum com-
 menta refellebat, edito Viennæ scripto
 in hæc pene verba: „Quamvis jus
 „meum hæreditarium anceps foret, &
 „Bohemi hæctenus habuissent aliquod
 „jus liberæ electionis, nunc tamen post-
 „quam

„quam Regnum universum armis mihi Sæc. XVII.
 „cessit, meque tanquam legitimum hæ- A. C. 1619.
 „redem ex debito, non ex arbitrio fu-
 „scepit, frustra disputatio de jure ele-
 „ctivo instauratur, cum ipsum Regnum
 „mei juris factum jam jus hæreditarium
 „Domus Austriacæ agnoverit.,

In eodem confessu idem Cæsaris *Bellus t. c.*
 Legatus Norimbergensi Senatui expo- *pag. 294.*
 suit, quod Cæsar pacem & concordiam
 tueri quidem paratus sit, novum quid
 tamen, aut Imperii Constitutionibus
 adversum concedere haud possit, ac
 propterea Senatum, civesque hortetur,
 ne Protestantibus Episcopatus aut mo-
 nasteria adjudicarent, nec sese Bohe-
 micis tumultibus immiscerent: Præ-
 terea eis insinuabat, quod Francofor-
 dia Norimbergam absdubio venisset, nisi
 nuntiatum fuisset, quod ad se interci-
 piendum hostiles copiæ quædam ibidem
 delitescerent. His expositis Legatus,
 cum ex Protestantium responso eos Pa-
 latino & Bohemis penitus addictos in-
 telligeret, eosque ad saniora aut neu-
 tralitatem reduci posse desperaret,
 Viennam reversus est.

Demum Protestantes Principes de *Struvius*
 suscipiendo Bohemorum patrocínio de- *Period. 10.*
 liberare cæperunt. Graves tum inter *sect. 9. ex*
 eos movebantur quæstiones, cum Pa- *Carafa,*
 latinus, alique impensius eidem ad-

Sæc. XVII. dicti postularent, ut Palatini seu Bohemorum causa a Protestantium querela circa eorum gravamina non esset separanda, sed unico velut conatu Bohemiæ & Imperii libertas assereretur: quod Protestantes absdubio futurum sperabant, atque ideo Batavorum, Anglorum, Danorum, totiusque Saxoniæ inferioris Principum, Civitatum, aliorumque Austriacæ Domus hostium patrocinium adversus Cæsarem, eique adhærentes Catholicos postulabant, ac præcoci nimis voto nunc Passavium, nunc Ratisbonam aliasque suo proposito accommodas urbes occupari desiderabant. Cum autem Correspondentes, nec omnes æqua conferre subsidia, nec cunctos expeditioni Bohemicæ affectos, Batavos etiam novum genus fœderis postulare observarent, hinc solum Palatinum, ejusque causam protegendam susceperunt, eo quod Bohemica causa parum aut nihil aliis præter Palatinum Principibus profutura esset.

§. XVIII.

Horum Principum legatio ad Cæsarem & Bavaricæ Ducem.

Merc. Gallob. t. 12. l. 1. Carafa l. c.

Ut ergo hi Protestantes potentius Friderici causam tueri viderentur, Norim-